

Základní škola a Mateřská škola Údolí Desné

Družstevní 125, 788 14 Rapotín

IČ: 71 340 874 DIČ: CZ 71 340 874 tel.: 583 550 130

Rámcový plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Koordinátor EVVO: Dr. Martin Vavřík

Školní rok: 2018/19 a 2019/20

Vzdělávací cíle, strategie a zaměření EVVO

Základním způsobem aplikace environmentálního vzdělávání na naší škole zůstává široké zařazení myšlenek, podnětů a problematik v rámci učiva jednotlivých předmětů, se zaměřením na nejbližší i širší okolí školy a doplněné účasti na dostupných ekologických akcích subjektů v okolí školy. Podrobně je uplatnění environmentálních aspektů rozvedeno v samostatné kapitole. Cílem environmentálního vzdělávání na naší škole je seznámení žáků se základními problémy regionálními i globálními a pochopení souvislostí, vlastní role a vlastních možností tyto problémy ovlivnit. V rámci uplatňování aspektů EVVO se budeme snažit co nejvíce využít možností okolí školy (snadná dostupnost volné krajiny, různé stupně ovlivnění člověkem, těsné sousedství chráněných území, možné problematické stavby, pozitivní příklady soužití s přírodou, minulé živelné pohromy atd.). Žáci jsou tak vedeni k pochopení základních vztahů mezi přírodou v okolí školy a obyvateli údolí Desné, včetně jich samotných.

Přírodovědné soutěže

Na základě předchozích zkušeností bylo ustoupeno od zapojení žáků do biologické olympiády, a to do doby, než se objeví žáci se zvýšeným zájmem o danou problematiku; požadavky na soutěžící jsou v této soutěži poměrně vysoké a předpokládají samostatnou mimoškolní aktivitu soutěžících. Jako alternativa byla vytvořena školní přírodovědná soutěž. V prvním ročníku byl kladen důraz na praktické poznávání přírodnin, v dalším ročníku přibýly otázky na různé tematické celky převážně nad rámec běžného učiva.

Nejlepší soutěžící budou i nadále reprezentovat školu na soutěži Zlatý list, konané vždy na jaře pod patronátem Vily Doris v Šumperku.

Krátkodobé projekty, ekoprogramy a jednodenní akce

Podle aktuální nabídky budou zařazovány krátkodobé projekty, a to především vzhledem k probíranému učivu a v rámci daných vyučovacích předmětů. Pokud to bude možné, bude kladen důraz také na mezipředmětové vztahy a regionální kontext.

Mimo aktivity a programy spojené s projekty budou zařazeny další jednodenní akce v blíže neurčených termínech:

- účast na akcích pořádaných vilou Doris (týká se především 1. stupně)
- environmentálně orientované vycházky do okolí školy (určené především pro žáky 7. ročníku v rámci předmětu Přírodovědné praktikum)
- další akce podle aktuální situace

Od školního roku 2018/2018 bude zařazena aktivita, vztahující se ke Dni Země (22. dubna). V rámci předmětové komise přírodovědných předmětů a ve spolupráci s žáky navštěvujícími přírodovědné praktikum bude vytvořena koncepce školního pojetí tohoto dne a v roce 2019 poprvé vyzkoušena. Na základě poznatků z této akce pak bude upraven následný styl připomínání tohoto dne i do budoucna.

Dlouhodobé aktivity školy

Třídění odpadu – škola pokračuje v motivaci žáků ke třídění druhotných surovin. Pravidelně budou organizovány sběry starého papíru, tyto aktivity jsou podpořené zařazením do soutěže tříd. Žáci budou vedeni k dalším formám třídění odpadů dle možností svých a okolí školy – především k třídění plastů a kovového odpadu. Problémy spojené s recyklací především plastů jsou zařazeny do náplně vyučovacích hodin přírodopisu a chemie v deváté třídě.

Šetření energií – nadále se budeme snažit uplatňovat co nejcitlivější přístup k životnímu prostředí a vést k němu i naše žáky (vytápění plynem namísto pevnými palivy, využívání úsporných svítidel – viz výměna svítidel v létě 2018, recyklovatelných materiálů atd.). Budovy pracovišť v Rapotíně, Petrově nad Desnou a v Sobotíně jsou buď nově rekonstruované, případně v průběhu posledního desetiletí nově zateplené. Na pozitivní dopad budou žáci upozorňováni především v rámci vhodných míst ve výuce.

Spolupráce s okolím – v rámci environmentální osvěty budeme pokračovat v osvědčené spolupráci s místními subjekty, věnujícími se této problematice (Lesy ČR, Vila Doris – včetně Střediska ekologické výchovy Švagrov, Správa CHKO Jeseníky a další).

Uplatňování environmentálních aspektů v rámci vyučování

Environmentální výchova je na naší škole žákům předkládána především v rámci přírodovědných vyučovacích předmětů a to soustavně, v omezených celcích, vždy v návaznosti na probíraná témata. V rámci vlastního vyučování budou tak v jednotlivých vyučovacích předmětech na vhodných místech zařazeny rozšiřující informace, vedoucí k bližšímu uvědomování si vztahů člověka k okolnímu prostředí a významu udržitelnosti rozvoje. Nejde jen o naplňování průřezového tématu „Environmentální výchova“, ale o zařazení informací nebo environmentálně zaměřeného pohledu kdykoliv vyučující narazí na téma, mající k životnímu prostředí vztah. Tyto informace budou přednostně zařazeny v následujících předmětech:

Přírodopis - v rámci výuky tohoto předmětu bude v celém jeho rozsahu uplatňován environmentálně zaměřený přístup, bude poukazováno na problematiku pozitivních i negativních lidských zásahů do jednotlivých (tedy živých i neživých) složek biosféry. Environmentální aspekty budou obzvláště zdůrazněny v těchto tematických celcích:

6. ročník - Houby mnohobuněčné (houby a lišejníky jako indikátory negativních lidských vlivů), Hmyz (významné druhy, vliv člověka na jejich populace, význam hmyzu pro člověka); Nižší rostliny (význam řas, vliv člověka na jejich „přemnožení“)

7. ročník – Vybraní ptáci, plazi, obojživelníci a ryby jednotlivých ekosystémů (významné druhy, vliv člověka na jejich populace)

8. ročník - Savci našich ekosystémů (významné druhy, jejich ohrožení a možnosti ochrany)

9. ročník - Utváření zemského povrchu (zásahy člověka a jejich pozitivní či negativní působení) a zvláště pak v celém celku Základy ekologie a ochrana životního prostředí

Zeměpis - environmentální aspekty budou zařazeny v rámci následujících kapitol:

6. ročník - Povrchová voda na souši (problémy související se znečištěním povrchové vody), Oběh vzduchu na Zemi (problémy související se znečištěním ovzduší), Pedosféra (vztah člověka k půdě obecně, problémy související s jejím využíváním), Biosféra (negativní působení člověka, aktivity vedoucí k její ochraně)

7. ročník - v průběhu celého školního roku bude poukazováno na problémy spojené se vztahem člověka a životního prostředí v jednotlivých oblastech světa (např. vliv člověka na šíření Sahary, důsledky kácení deštných pralesů v jihovýchodní Asii a Jižní Americe atd.)

8. ročník - v průběhu celého školního roku jednak v obecných kapitolách o zemědělství a hospodářství České republiky (poukázání na pozitivní a negativní vlivy jednotlivých oblastí lidské činnosti), jednak v rámci učiva o oblastech České republiky (poukázání na ty oblasti, které se potýkají s problémy ve vztahu k životnímu prostředí i na oblasti, v nichž se státní ochraně zachovalo prostředí neporušené)

9. ročník - v průběhu celého školního roku v rámci jednotlivých kapitol, především pak v celcích Společensko-hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí a Světové ekologické problémy

Chemie - environmentální aspekty budou zařazeny v rámci následujících kapitol:

8. ročník - především bude upozorněno na vliv těžby surovin a zpracovávání látek v chemickém průmyslu na životní prostředí a na význam jednotlivých prvků a anorganických sloučenin pro znečišťování životního prostředí

9. ročník - na problematiku ve vztahu k životnímu prostředí bude upozorněno zvláště v rámci učiva o ropě a jejích produktech a o plastech, jejich zpracování a recyklaci

Volitelný předmět Přírodovědné praktikum - od školního roku 2012/2013 nabízený volitelný předmět bude i dále ve velké míře zohledňovat environmentální aspekty a povede žáky, kteří jej absolvují, k většímu uvědomění si problematiky ochrany prostředí, vztahů organismů mezi sebou a k prostředím a vlivu člověka i jich samotných na tyto vztahy.

Fyzika - environmentální aspekty budou zařazeny v rámci následujících kapitol: Práce, energie a teplo (8. ročník - problematika výkonnosti strojů a vliv tohoto faktu na životní prostředí) a Energie a Jaderná energie (9. ročník - vliv různých postupů při výrobě elektrické energie na životní prostředí)

Výchova k občanství - environmentální aspekty budou zdůrazněny zvláště v kapitole Globální problémy lidstva, dále bude v rámci učiva o systému vlády poukázáno na řešení problematiky životního prostředí

Aktivity mimo vlastní vyučování

Školní výlety, vycházky do přírody - v rámci školních výletů budou žáci upozorňováni na různé aspekty environmentální tematiky, spojené s

navštívenými místy, např. místní ochranu životního prostředí (CHKO, přírodní rezervace), alternativní využití energie (větrné elektrárny, malé hydroelektrárny), zásahy člověka do krajiny (lesní a polní hospodaření, těžba nerostných surovin). Část školních výletů bude cíleně směřovaná do podobných oblastí.